

Săvârșirea infracțiunii de violare de domiciliu cu folosirea situației de serviciu

Committing the crime of home invasion with the use of the service situation

Gheorghe Popa¹, Stela Botnaru²

Rezumat: Făcând o analiză a art. 8 CEDO, „Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale”. Această afirmație face trimitere nemijlocit și la viața privată a persoanei care se desfășoară inclusiv și în cadrul domiciliului. Sub acest aspect, considerăm că acordarea unei protecții speciale acestui drept se impune în mod obligatoriu, întrucât o bună ocrotire a vieții private este necesară, în primul rând în scopul asigurării intimității locurilor în care aceasta își desfășoară activitatea și se dezvoltă în calitate de personalitate. Legiuitorul moldav a manifestat un interes deosebit în a asigura respectarea dreptului fundamental prevăzut la art. 29 din Constituția Republicii Moldova, nu doar de unii subiecți de drept, dar și prin incriminarea acestuia unei categorii de subiecți speciali de drept la care în atribuțiile de serviciu intră respectarea ordinii de drept prin introducerea în art. 179 alin. (3) lit. a) din Codul penal a agravantei „cu folosirea situației de serviciu”.

Cuvinte cheie: domiciliu; reședință; violare de domiciliu; infracțiune; legislație; viață privată; pătrundere; inviolabilitate; consimțământ; libertate

Abstract: Analyzing art. 8 CEDO, “Every individual has the right to preserve his private and family life, in the place of residence and correspondence”. The second part of the statement refers to the a person’s private life in a household. Considering this, it is mandatory to offer special attention to this right. Therefore to assure that the private life of the individual is secure, it is needed to make a non invasive environment in the area that the person is active and is developing morally. The Moldavian legislator asserted a particular interest for assuring that the art. 29 Constitution, not only by some subjects of law, but also by incriminating it to a category of subjects of law whose duties include the observance of the rule of law by introducing in art. 179 par. (3) lit a) Criminal Code of the aggravating circumstance “Using the service situation”.

Keywords: domicile; residence; violation of domicile; infraction; legislation; private life; penetration; inviolability; consent; freedom

În continuare, vom efectua analiza circumstanței agravante specificate la art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, adică „Pătrunderea sau rămânerea ilegală în

---

¹ Doctorand, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova, email: gigupopa92@gmail.com

² Conferențiar univ. dr., Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova

domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, precum și perchezițiile și cercetările ilegale, *cu folosirea situației de serviciu*” sau aceleași acțiuni săvârșite cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei, *„cu folosirea situației de serviciu”*.

Din contextul normei expuse studiului, se concluzionează că, subiectul infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, posedă o calitate specială, conferită de statutul pe care îl are persoana, de care și se folosește în momentul comiterii infracțiunii.

Potrivit autorului S. Brînza prin *„folosirea situației de serviciu”* se înțelege săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni care decurg din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului și care sunt în limitele competenței lui de serviciu. Folosirea situației de serviciu materealizându-se în utilizarea uniformei de serviciu sau a altor atribuții de serviciu (ecuson, legitimație, automobil de serviciu, etc.), ori a informației deținute în virtutea competenței de serviciu, ori a semnificației și autorității funcției ocupate, ori a subordonării pe scară ierarhică față de alte persoane.³

Din conținutul normei supuse studiului, se constată că subiectul infracțiunii de violare de domiciliu în momentul comiterii infracțiunii deține calitate specială însă acționează contrar normelor legale ce le reglementează statutul deținut, fie prin lege specială, fișa postului sau chiar prin ambele concomitent. Astfel, conform art. 29 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, domiciliul și reședința sunt inviolabile. Nimeni nu poate pătrunde sau rămâne în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia. De la această regulă sunt însă derogări, care sunt reflectate expres la alin. (2) al aceluiași articol: a) pentru executarea unui mandat de arestare sau a unei hotărâri judecătorești; b) pentru înlăturarea unei primejdii care amenință viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane; c) pentru prevenirea răspândirii unei epidemii.

Prin sintagma *„folosirea situației de serviciu”* urmează să se înțeleagă săvârșirea infracțiunii folosind abuziv drepturile cu care este împuternicit făptuitorul în virtutea funcției pe care o deține, în alte scopuri decât cele de serviciu în timpul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal. De aici deducem calitatea specială pe care o are subiectul infracțiunii în momentul comiterii infracțiunii, care trebuie să fie una oficială și nu una deghizată.

Doctrinarul român, R. Ștefănuț în articolul *„Elemente constitutive subiective ale infracțiunii de violare de domiciliu”* publicat în Revista Națională de Drept³ 2011, nr. 10-1, menționează că sintagma folosită în contextul art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal *„cu folosirea situației de serviciu”* nu se referă la excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, ci la abuzul de putere sau abuzul de serviciu.

Împărtășim această idee, deoarece subiectul infracțiunii se folosește de statutul său și săvârșește acțiuni care în virtutea legii sunt atribuite acestuia, fapt ce presupune că subiectul de drept nu îndeplinește corect acele obligații sau în scopul

---

³ S. Brînza, V. Stati, *Tratat de drept penal, Partea specială*, Volumul I, Editura Tipografia Centrală, Chișinău 2015, p. 654.

de serviciu dar unul diferit. Săvârșirea infracțiunii de violare de domiciliu „*cu folosirea situației de serviciu*” nu presupune depășirea în mod vădit a limitelor de drepturi și atribuții acordate prin lege. De exemplu, ofițerul de investigație avea dreptul de a participa la efectuarea percheziției la domiciliu însă în modul stabilit de lege, în prezența ofițerului de urmărire penală și doar cu autorizația judecătorului de instrucție sau în cazul infracțiunilor flagrante, ce nu suferă amânare prin ordonanța motivată a procurorului, cu informarea și expunerea ulterioară a judecătorului de instrucție asupra concludenței și pertinentei acțiunii procesuale în perioada de timp de până la 24 de ore de la finisarea acțiunii.

Aceasta rezultă și din definiția noțiunii „*folosirea situației de serviciu*” prevăzută în conținutul pct.18 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.23 din 28.06.2004 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”.

Potrivit Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 12 din 22 decembrie 2014, pct. 13, pentru modificarea și completarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28.06.2004 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”, alineatul doi s-a substituit cu următorul conținut „Sub incidența noțiunii «*folosirea situației de serviciu*» nu intră folosirea relațiilor de rudenie, de afinitate sau de amicitie, atunci când acestea nu au legătură cu funcția ocupată.”

Astfel, potrivit pct. 18 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție, nr. 23 din 28.06.2004, prin noțiunea de „*folosirea situației de serviciu*” se înțelege săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni care derivă din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului, și care sunt în limitele competenței sale de serviciu.

Acțiunile subiectului de drept, încalcă drepturile și interesele persoanei fizice și/ sau juridice ocrotite de lege.

În cazul în care subiectul special depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice prin prisma art. 115 Cod penal, calificarea și tragerea la răspundere penală urmează să se facă în baza art. 328 Cod penal (exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu) și nici de cum conform art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal al RM.

În această ordine de idei, A.I. Boițov menționează că: „Una este când o persoană particulară, contând pe propriile abilități, induce în eroare victima. Cu totul alta este situația când această faptă e săvârșită de o persoană cu funcție de răspundere. De această dată, atingere nu suferă doar proprietatea, dar și interesele serviciului⁴. Într-adevăr dacă violarea de domiciliu este săvârșită cu folosirea situației de serviciu, atingere vor suferi, pe plan secundar și relațiile sociale cu privire la desfășurarea conformă legii a activității de serviciu. Activitatea de serviciu este desfășurată nu numai de persoanele cu funcție de răspundere, așa cum

---

⁴ Бойцов А.И. Преступления против собственности. Санкт-Петербург, 2002, p. 638-639; Boițov A.I. *Infracțiune împotriva apropelui. Sanct-Peterburg, 2002, p. 638-639.*

încearcă să ne sugereze A.I. Boițov, dar și alte persoane care exercită o funcție. După cum se arată just în pct. 18 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor, nr. 23 din 28.06.2004: „subiect al infracțiunii, săvârșite cu folosirea situației de serviciu, poate fi nu doar persoana cu funcție de răspundere”.

Totodată, susținem opinia autorilor *O.V. Koreaghina și O.I. Gorudov*, potrivit căreia nu intră sub incidența sintagmei „*folosirea situației de serviciu*”, folosirea relațiilor de rudenie, de afinitate, sau de prietenie, atunci când acestea nu au legătură cu funcția ocupată⁵. Amintim că art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal conține un subiect special, fapt ce trebuie evidențiat în raport cu celelalte alineate și litere din articolul analizat.

În conținutul dat, această situație de serviciu, este folosită de subiectul infracțiunii anume în scopul violării de domiciliu; astfel făptuitorul se folosește abuziv de împuternicirile și atribuțiile de care dispune pentru a pătrunde în domiciliul victimei.

La caz este relevantă următoarea speță din practica judiciară:

La data de 04.12.2018, în jurul orelor 14:20, inspectorul de sector din r-nul Cahul, satul Chițcani, S. A. fiind îmbrăcat în uniforma de serviciu a pătruns în domiciliul cet. U. I., unde s-a aflat în jur de 30 minute. Fiind depistat, a refuzat la solicitarea cet. U. I. să părăsească domiciliul ultimului până la sosirea grupei operative a Inspectoratului de Poliție Cahul, unde în urma măsurilor speciale de investigație întreprinse la caz, s-a stabilit că inspectorul de sector S. A. a dispus efectuarea unei percheziții la domiciliu în lipsa autorizației judecătorului de instrucție, în scopul depistării și identificării unui automobil răpit. La caz, inspectorul de sector S. A. a comis infracțiunea prevăzută de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Am fi în prezența art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, chiar dacă ar exista o încheiere și un mandat de efectuare a unei percheziții, însă acestea au expirat de drept sau respectiva percheziție a fost efectuată pe o altă adresă decât cea care a fost autorizată inițial. La caz pornirea urmăririi penale poate avea loc și în lipsa unei plângeri, deoarece conform art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală, pornirea urmăririi penale are loc numai în baza plângerii prealabile a victimei în cazul infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) și (2) Cod penal dar nu și alin. (3). Reamintim că conform art. 29 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, perchezițiile și cercetările la fața locului pot fi ordonate și efectuate numai în condițiile legii.⁶

În practica judiciară, semnificația sintagmei „*cu folosirea situației de serviciu*” folosită în conținutul art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, nu-i împiedică pe

---

⁵ О. В.Корягина, О. И. Годунов Использование лицом своего служебного положения как квалифицирующий признак хищения // Юридическая техника и проблемы дифференциации ответственности в уголовном праве и процессе: сб. науч. ст. Ярославль, 1999; *O.V. Coriaghina, O.I. Gudunov, Utilizarea de către o persoană a funcției sale oficiale ca semn calificativ al furtului*, în *Tehnici și probleme juridice de diferențiere a responsabilității în legislația și procesul penal*, 1999.

⁶ Constituția Republicii Moldova, intrată în vigoare la 27.08.1994, art. 29.

unii practicieni să rețină la calificare atât art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal și art. 327 Cod penal (care incriminează fapta de abuz de putere și abuz de serviciu), dese ori în practică aceste două articole fiind interpretate diferit, iar calificarea infracțiunii fiind efectuată eronat. Aici ne putem referi la posibilitatea existenței concursului ideal dintre infracțiunea prevăzută la art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal și infracțiunea prevăzută de art. 328 Cod penal, infracțiunea de exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu. În această ordine de idei un interes deosebit ar servi dacă este oare absorbită infracțiunea de exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu de infracțiunea de violare de domiciliu, săvârșită cu folosirea situației de serviciu, sau cele două infracțiuni specificate formează un concurs de infracțiuni.

Răspunsul la această întrebare poate fi identificat în opinia d-lui V. Stati care menționează că noțiunea de „*folosirea situației de serviciu*” se referă, implicit, nu la excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu ci se referă doar la abuzul de putere sau abuzul de serviciu. Această concluzie rezultă și din dispoziția prevederilor art. 327 și art. 335 Cod penal, precum și a art. 312 Cod penal „Abuzul de putere sau abuzul de serviciu” din Codul contravențional.

Din cele relatate mai sus putem deduce faptul că dacă, în legătură cu infracțiunea de violare de domiciliu, făptuitorul – o persoană cu funcție de răspundere – comite excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, răspunderea se va aplica în baza art. 328 și art. 179 (cu excepția lit. a) alin. (3) Cod penal). Dacă pentru una și aceeași faptă ar fi aplicată răspunderea penală în baza art. 328 și art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, am fi în prezența dublei incriminări, deoarece pentru una și aceeași faptă persoana ar fi atrasă la răspundere penală în mod repetat.

De asemenea, aplicarea art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, exclude calificarea suplimentară conform art. 327 Cod penal, „Abuzul de putere sau abuzul de serviciu” sau art. 335 Cod penal „Abuzul de Serviciu”, ori conform art. 312 “Abuzul de putere sau abuzul de serviciu” din Codul Contravențional⁷.

Doctrinarul V. Stati susține că, există o practică judiciară neuniformă la aplicarea prevederilor art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, fapt pentru care consideră că sintagma „*cu folosirea situației de serviciu*” trebuie înlocuită cu „*de o persoană cu funcție de răspundere sau de o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală*”.

În rezultatul unei asemenea modificări, operate în conținutul art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, în opinia autorului expus supra, s-ar aplica nu numai atunci când violarea de domiciliu presupune folosirea situației de serviciu, dar și în alte circumstanțe. Aceasta s-ar aplica și atunci când violarea de domiciliu ar presupune depășirea vădită a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege. În opinia acestuia, o asemenea remaniere ar avea drept efect reducerea posibilității de admitere a erorilor judiciare în procesul aplicării art. 179 Cod penal.

---

⁷ V. Stati, *Unele considerațiuni asupra practicii aplicării răspunderii penale pentru infracțiunea violării de domiciliu* (art. 179 Cod penal), Revista Națională de drept, nr. 4, aprilie 2010, p. 26.

În motivarea poziției expuse supra, autorul relatează două spețe unde ofițerul de sector într-un caz a fost atras la răspundere penală doar în baza art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, iar în cel de-al doilea caz conform art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal și art. 328 alin. (2) Cod penal, deși temeiurile de fapt în spețe au fost aceleași.

Considerăm că varianta propusă de către doctrinarul V. Stati este o variantă optimă pentru soluționarea problemei cu privire la calitatea subiectului infracțiunii, deoarece sintagma „*cu folosirea situației de serviciu*” actuală la art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, oferă loc de interpretare la calitatea specială pe care trebuie să o dețină subiectul de drept pentru a fi atras la răspundere penală. Potrivit sintagmei actuale, practicienilor nu le este clar dacă subiectul infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, trebuie să aibă o calitate specială conferită prin lege, ca de exemplu polițistul, pompierul, carabinierul, activitatea cărora este reglementată expres prin lege, sau subiect al infracțiunii poate fi și o persoană care deține o altă funcție, dar nu una publică, ca de exemplu: contabil, paznic, administrator, șofer. Astfel constatăm că, subiectul infracțiunii nu este neapărat o persoană cu funcție publică sau cu funcție de răspundere, important este ca calitatea pe care o posedă făptuitorul să o folosească și să-i servească în calitate de mijloc de comitere a infracțiunii.

Poziția d-lui V. Stati este și mai justificată atunci când constatăm că practica judiciară este neuniformă pe segmentul dat, deși elementele de fapt ce constituie temei de calificare a infracțiunii se încadrează în prevederile art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Relevantă la caz, este speța, în care la 28.03.2005, M.I. și B.I. angajați ai unității de distribuție a întreprinderii SA “RS”, îndeplinind dispoziția de verificare a contorului electric amplasat în casa lui M.D., situate în satul Andrușul de Jos, raionul Cahul, au intrat, cu permisiunea lui M.D., în domiciliul acestuia. Însă ei au intrat abuziv și în alte încăperi în care erau amplasate instalații ce aparțin unității de distribuție respective, invocând necesitatea verificării acestora, în vederea întocmirii procesului-verbal privind consumul fraudulos de energie electrică. Cererea lui M.D. de ai părăsi domiciliul a fost ignorată, persoanele date au continuat acțiunile de cercetare. Urmărirea penală a fost pornită și efectuată în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, însă învinuirea a fost înaintată în baza art. 179 alin. (3) Cod penal fără specificarea literei a) „*cu folosirea situației de serviciu*” sau b) „*de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală*” și încetată pe temeiul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală în baza art. 179 alin. (1) Cod penal. În motivarea Deciziei Colegiului Penal al Curții Supreme, Curtea susține că recalificarea are ca premiză circumstanța că făptuitorul nu dispunea de posibilitatea de a se folosi de situația de serviciu. M.I. și B.I. erau angajați ai unei persoane juridice private și efectuau acțiuni de control în baza contractului încheiat, aceștia nefiind investiți prin lege cu atribuții de a intra în

domiciliul persoanelor, or în actele organului de urmărire penală nu este indicată agravanta incriminată de la alin. (3) ⁸.

Este alarmantă poziția și motivarea Curții, în raport cu cele incriminate, deoarece conform poziției Curții, subiect al infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal poate fi doar o persoană publică a cărei activitate este reglementată de lege. Atragem atenția că infracțiunea examinată nu este încadrată în capitolul XV din Codul penal, unde sunt centralizate infracțiunile contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, unde în majoritatea infracțiunilor subiectul este unul cu statut special și necondiționat funcționar public (art. 324, 327, 328, 329, 332 ...).

În doctrina de specialitate sunt împărțite opiniile vizând soluția de calificare în cazul în care violarea de domiciliu este săvârșită de către o persoană cu funcție de răspundere, depășindu-se în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Autorii T.N. Nurkaev și B.V. Voljenkin sunt de părerea că, într-o asemenea ipoteză, se aplică numai norma cu privire la violarea de domiciliu săvârșită cu folosirea situației de serviciu. În opinia acestora, normă respective trebuie considerată normă specială în raport cu normele care stabilesc răspunderea pentru excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu.⁹

O poziție contrară de cea expusă de către T.N. Nurkaev și B.V. Voljenkin o are L.Macikovski care consideră că într-o asemenea circumstanță, aplicabilă este doar norma cu privire la excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, deoarece „violarea de domiciliu săvârșită de o persoană cu funcție de răspundere, cu folosirea situației de serviciu, constituie metodă de săvârșire a infracțiunii de exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu”¹⁰.

O variantă asemănătoare cu cea propusă de Domnul V. Stati, „*de o persoană cu funcție de răspundere sau de o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală*”, o regăsim și în art. 224 alin. (2) Cod penal actual al României, unde legiuitorul folosește sintagma „*prin folosire de calități minciunoase*”. Prin această sintagmă, legiuitorul român oferă o claritate mai simplă la identificarea subiecților infracțiunii respective, unde-i include nu doar pe cei ce au o calitate specială, reglementată de lege sau stabilită prin fișa de post, dar și pe subiecții care folosindu-se de calitatea sa săvârșesc infracțiunea.

---

⁸ S. Brînză, V. Stati, *op. cit.*, p. 672; Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 02.09.2009. Dosar nr.1ra-963/09.

⁹ Т.Н. Нуркаева. Личные (гражданские) права и свободы человека и их охрана правовыми средствами вопросы теории и практики, г. 2003, с. 214; T.N. Nurcaeva, *Drepturile și libertățile personale (civile) ale omului și protecția acestora prin mijloace legale întrebări de teorie și practică*, 2003, p. 214.

¹⁰ Б.В. Волженкии, Служебные преступления, комментарий законодательства и судебные практики, г.2005, с.148; B.V. Voljenkii, *Infracțiuni oficiale, comentariu la legislație și jurisprudență*, 2005, p. 148.

Considerăm relevant la caz de menționat și faptul că, deoarece comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal „*cu folosirea situației de serviciu*”, este generată de calitatea specială a subiectului de drept și atribuțiile conferite acestuia prin lege sau fișa postului, nu are relevanță momentul comiterii infracțiunii, în timpul orelor de serviciu, în afara orelor de serviciu; important este ca comiterea infracțiunii să fie generată de calitatea specială, iar acesta să se folosească în momentul comiterii infracțiunii de calitatea respectivă.

Conform *legii nr. 134 din 13.06.2008, cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat, art. 12 lit. f)*, colaboratorul Serviciului de Protecție și Pază de Stat are dreptul: să pătrundă pe teritoriile și în incintele „*întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor*” pentru prevenirea și combaterea acțiunilor ilegale ce pun în pericol securitatea persoanelor beneficiare de protecție de stat, precum și pentru urmărirea persoanelor suspecte de comiterea acestor acțiuni, aducând neîntârziat la cunoștință organelor competente toate cazurile de pătrundere în aceste teritorii și incinte contrar voinței proprietarului.¹¹

Dacă analizăm conținutul art. 12 lit. f) al legii expuse supra, constatăm că legiuitorul a specificat expres spațiile unde colaboratorul Serviciului de Protecție și Pază de Stat poate pătrunde pentru prevenirea și combaterea acțiunilor ilegale ce pun în pericol securitatea persoanelor beneficiare de protecție de stat, precum și pentru urmărirea persoanelor suspecte de comiterea acestor acțiuni, aducând neîntârziat la cunoștință organelor competente toate cazurile de pătrundere în aceste teritorii și incinte contrar voinței proprietarului, însă aceste spații cuprind un spectru limitat de spații care pot fi calificate drept domiciliu conform noțiunii specificate la art. 6 Cod de procedură penală, care poate cuprinde doar birourile muncitorilor.

Conform art. 6 Cod de procedură penală, domiciliul reprezintă locuința sau construcția destinată pentru locuirea permanentă sau temporară a unei sau a mai multor persoane (casă, apartament, vilă, cameră la hotel, cabină pe o navă maritimă sau fluvială), precum și încăperile anexate nemijlocit la acestea, constituind o parte indivizibilă (verandă, terasă, mansardă, balcon, beci, un alt loc de uz comun). Prin noțiunea de domiciliu, în sensul prezentului cod, se înțelege și orice teren privat, automobil, navă maritimă și fluvială privată, *birou*.

Coroborând spațiile menționate expres în conținutul normei examinate supra „*întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor*” constatăm că acestea au o încadrare minimală în noțiunea de domiciliu, deoarece ele pot cuprinde numai *birouri de serviciu*, conform noțiunii de domiciliu specificate la art. 6 Cod de procedură penală.

Un spectru mai extins de spații, unde colaboratorii Serviciului de Protecție și Pază de Stat își pot exercita atribuțiile de serviciu în scopul asigurării ordinii de drept, ce include deja și celelalte spații ce sunt calificate drept domiciliu sau reședință conform art. 6 Cod de procedură penală, ne este oferită la art. 12 lit. h), unde legiuitorul în contextul normei folosește sintagma „*imobile de orice natură*”.

---

¹¹ Legea nr.134 din 13.06.2008, cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat.

În contextual dat legiuitorul menționează că colaboratorii Serviciului de Protecție și Pază de Stat sunt în drept să întreprindă, după caz, măsuri în vederea limitării sau interzicerii temporare a circulației vehiculelor și a accesului persoanelor în anumite zone din localitate și în „*imobile de orice natură*”, precum și în vederea eliberării zonelor respective de mijloacele de transport care împiedică întreprinderea măsurilor de protecție și pază, prin remorcarea acestora.

Legea specială, menționează la art. (11), (12), care sunt obligațiile și drepturile colaboratorilor din cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat, iar ca consecință putem menționa cu certitudine că activitatea de serviciu este îndreptată nemijlocit spre asigurarea dreptului specificat la art. 25 Constituție, „*Libertatea individuală și siguranța persoanei*”, iar atât timp cât activitatea colaboratorului este îndreptată spre atingerea scopului legii, atribuțiilor de serviciu și nu folosește situația de serviciu în alte scopuri acesta nu este subiect al infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Conform legii nr.120 din 21.09.2017, cu privire la prevenirea și combaterea terorismului, art. 27 alin. (3) lit. c), pentru asigurarea regimului juridic special al operației antiteroriste în zona de desfășurare a acesteia, conducătorul Comandamentului Operațional Antiterorist poate decide, după caz: să intre/să pătrundă nestingherit în locuințe, în alte încăperi, pe terenurile ce aparțin persoanelor fizice, precum și pe teritoriile și în încăperile persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, să utilizeze mijloacele de transport ale persoanelor fizice și juridice, cu excepția celor ce aparțin misiunilor diplomatice, în scopul curmării activității teroriste, al urmăririi persoanelor suspectate de implicare în activități teroriste, dacă tergiversarea acțiunilor menționate poate crea un pericol real pentru viața și sănătatea oamenilor.¹²

Conform celor expuse supra, se constată că subiecții de drept care participă la Operațiunile Antiteroriste sunt în drept să pătrundă „*în locuințe, în alte încăperi*”. Legea specială, specifică care colaboratori pot fi antrenați la aceste operațiuni, iar potrivit art. (6) alin. (4) din cadrul aceleiași legi, autoritățile cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii terorismului sunt: a) Procuratura Generală; b) Ministerul Afacerilor Interne; c) Ministerul Apărării; d) Ministerul Economiei și Infrastructurii; e) Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; f) Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; g) Serviciul de Protecție și Pază de Stat; h) Serviciul Vamal; i) Agenția Servicii Publice; j) Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice; k) Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției; l) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor al Centrului Național Anticorupție.

În corespundere cu legea nr. 219 din 08.11.2018, cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, art. 24 alin. (1) lit. n) în exercitarea atribuțiilor de serviciu, carabinierii sunt în drept să intre ori să pătrundă, în modul stabilit de lege și utilizând, în caz de necesitate, mijloace speciale, în *orice încăpere* sau proprietate în scop de curmare a infracțiunilor, de urmărire a unor persoane suspectate de

---

¹² Legea nr. 120 din 21.09.2017, cu privire la prevenirea și combaterea terorismului.

comiterea infracțiunilor sau care se ascund de organele de urmărire penală, sau care se sustrag de la executarea unei pedepse penale ori de la arestul contravențional, sau atunci când se știe, în baza unor date suficiente, că în această locație a fost comisă ori se comite o infracțiune, precum și în cazul unei calamități naturale ori în alte împrejurări excepționale ce pun în pericol securitatea publică și siguranța persoanelor.¹³

Subiectul de drept “*carabinierul*”, este împuternicit în baza atribuțiilor de serviciu expuse la art. 22 din respectiva lege, în exercițiul funcției pe care o are, să pătrundă în orice încăpere sau proprietate în scop de curmare a infracțiunilor cât și alte acțiuni expres prevăzute de norma în cauză.

Legea cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri prevede expres că acțiunile care permit pătrunderea colaboratorilor în încăperi sau pe orice tip de proprietate, trebuie să fie îndreptate spre cupiditatea infracțiunilor, sau alte scopuri legale în interes de serviciu efectuate în exercițiul funcției.

Potrivit *legii nr. 267 din 09.11.1994, împotriva incendiilor, art. 18*, în timpul stingerii incendiilor și al lucrărilor de deblocare și salvare, funcționarii publici cu statut special (denumiți în sensul prezentei legi – funcționari) din serviciul de salvatori și pompieri au dreptul:

a) să intre nestingherit la orice oră de zi sau de noapte în toate localurile unităților economice, precum și în locuințele și construcțiile auxiliare ale persoanelor fizice;

b) să forțeze, în caz de necesitate, ușile și ferestrele închise, elementele de construcție care le îngăduiesc pătrunderea, să demonteze și să demoleze construcții, să întreprindă alte acțiuni în executarea acestor lucrări;

c) să limiteze sau să interzică temporar circulația mijloacelor de transport, precum și accesul persoanelor fizice la sectoare aparte din localitate sau la anumite obiective, să-i impună a părăsi anumite locuri;

d) să se folosească de mijloacele de telecomunicație ale unităților economice și ale persoanelor fizice;

e) să primească de la factorii de decizie de la obiectivul la care s-a produs incendiul sau avaria informațiile necesare executării eficiente a acțiunilor de intervenție, deblocare și salvare;

f) să mobilizeze forțele și să atragă mijloacele unităților economice, precum și ale formațiunilor militare.¹⁴

Noțiunea folosită de către legiuitor în prezenta lege „*în locuințele și construcțiile auxiliare ale persoanelor fizice*” include toate spațiile ce sunt calificate drept domiciliu sau reședință conform art. (6) pct. 11) Cod de procedură penală. De altfel, legea stabilește și circumstanțele în care subiectul special poate recurge la acțiunea de pătrundere, modalitate de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal.

---

¹³ Legea nr. 219 din 08.11.2018, cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri.

¹⁴ Legea nr.267 din 09.11.1994, împotriva incendiilor.

Conform *legii nr. 170 din 19.07.2007, privind statutul ofițerului de informații și securitate, art. 42 lit. g)-h)* în cazuri excepționale, care impun înlăturarea unei amenințări iminente pentru securitatea națională, ofițerul de informații și securitate poate să folosească, în condițiile legii, bunuri, inclusiv *imobile, publice sau private*, cu excepția celor ce aparțin misiunilor diplomatice sau persoanelor cu imunitate diplomatică ale statelor străine și organizațiilor internaționale; *să pătrundă în spații publice sau private* în timpul urmăririi nemijlocite a infractorului.¹⁵

Potrivit *legii nr. 113 din 17.06.2010 privind executorii judecătorești art. 7, lit. g)*, executorul judecătoresc este în drept să intre, cu acordul debitorului sau al membrilor adulți ai familiei lui (iar în lipsa acordului, cu concursul organelor de drept), în încăperile și în depozitele ce aparțin debitorului, precum și în cele aflate în folosința acestuia, și să le cerceteze.

La acest compartiment, Legea privind executorul judecătoresc permite subiectului de drept de a pătrunde și rămâne în domiciliu sau în reședință cu acordul debitorului sau al membrilor adulți ai familiei lui (iar în lipsa acordului, cu concursul organelor de drept), fapt ce presupune că acesta indiferent de circumstanțele cauzei nu poate pătrunde de unul singur, iar scopul trebuie să fie doar cel de a cerceta încăperile¹⁶.

Potrivit *legii nr. 59 din 29.03.2012, privind activitatea specială de investigație, art. 12 alin. (1) lit. d)* ofițerul de investigație este în drept să folosească, pe parcursul efectuării măsurilor speciale de investigații, în bază de contract sau prin acord scris, încăperile de serviciu, locuințele, mijloacele de transport, bunurile întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, unităților militare, precum și alte bunuri ale persoanelor fizice și juridice. Aici constatăm că acordul dintre ofițerul de investigație și persoana a cărei domiciliu, reședință este folosită în scopul efectuării măsurilor speciale de investigații, trebuie să fie întocmit în formă scrisă. Condiția prevăzută în Legea privind activitatea specială de investigație este „*acord scris*”¹⁷.

Această condiție este mai mult un punct de siguranță pentru ofițerul de investigație care poate fi un potențial subiect al infracțiunii de violare de domiciliu, deoarece conform art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală, urmărirea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal poate avea loc în lipsa plângerii victimei/părții vătămate.

Potrivit *legii nr. 320 din 27.12.2012, cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, art. 21 lit. i)* în domeniul de menținere, asigurare și restabilirea ordinii și securității publice, al protecției drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și comunității, polițistul desfășoară activități de căutare a persoanelor care se sustrag de la executarea pedepselor sau a hotărârilor judecătorești. Art. 21, lit. i) din respectiva lege intră în coroborare cu art. 29 alin. (2) lit. a) din Constituție, deoarece un colaborator al poliției în exercițiul funcției pe care o posedă poate

---

¹⁵ Legea nr. 170 din 19.07.2007, privind statutul ofițerului de informații și securitate.

¹⁶ Legea nr. 113 din 17.06.2010, privind executorii judecătorești.

¹⁷ Legea nr. 59 din 29.03.2012, privind activitatea specială de investigație.

pătrunde în domiciliul sau reședința unei persoane pentru executarea unui mandat de arestare sau a unei hotărâri judecătorești.

Prin prisma celor elucidate supra, este de menționat totodată faptul că conform art. 24 alin. (4), fiecare polițist, pe tot teritoriul țării, indiferent de funcția pe care o deține, de locul în care se află în timpul sau în afara orelor de program, în cazul în care sesizează existența unor circumstanțe sau fapte care periclitează ordinea de drept, viața sau sănătatea persoanelor ori alte valori sociale, este obligat să comunice despre aceasta celei mai apropiate subdiviziuni de poliție și să întreprindă măsurile posibile pentru prevenirea și curmarea infracțiunii sau contravenției, acordarea primului ajutor persoanelor aflate în pericol, *reținerea și identificarea făptuitorilor*, depistarea martorilor oculari și pentru paza locului în care s-a produs evenimentul.¹⁸

Conform speței din practica judiciară, S. C., deținând, în baza ordinului MAI nr. 60 EF din 17 septembrie 2011, funcția de șef de post, ofițer operativ de sector al secției de poliție Dărcăuți, având gradul special de locotenent de poliție, fiind în virtutea prevederilor art. 123 Cod penal, persoană cu funcție de răspundere, contrar prevederilor art. 8 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, la care Republica Moldova a aderat la 12.09.1991, art. 29 din Constituția Republicii Moldova, precum și atribuțiile funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, care îl obligau să nu admită ingerințe în viața privată și intimă a persoanei, decât în condițiile legii, a comis infracțiuni în următoarele circumstanțe:

S. C., la 02 octombrie 2013, în jurul orei 20.00, împreună cu B. M., cu scopul de a depista presupusul furt de mere, folosind situația de serviciu, au pătruns ilegal, în domiciliul lui Ț.V., situat în s. Bădiceni, r-l Soroca, unde, aplicând forța fizică, l-a îmbrâncit pe proprietarul Ț. V., cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 27 „A” din 04.11.2013, vătămări corporale neînsemnate, iar ulterior, refuzând să părăsească domiciliul, împreună cu B. M. au efectuat percheziția ilegală a mijlocului de transport, garajului și anexelor din gospodărie.¹⁹

Prezenta cauză penală a fost intentată și derulată urmărirea penală conform componenței infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal. Considerăm că elementele de fapt au fost corect calificate și încadrate conform respectivei componențe de infracțiune. Astfel, acțiunile întreprinse de către colaboratorul de poliție, intră în atribuțiile de serviciu, însă acestea trebuie să aibă loc conform normelor legale, circumstanță ce este lipsă în speța menționată supra.

Finalmente se solicită a se face următoarele concluzii:

Aplicarea răspunderii penale pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, exclude calificarea faptei suplimentar conform art. art. 327, 335 Cod penal, sau conform art. 312 Cod contravențional, deoarece

---

¹⁸ Legea nr. 320 din 27.12.2012, cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului.

¹⁹ Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 25 septembrie 2014. Dosar nr. 4-1re-299/2014.

comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, presupune un abuz de putere sau abuz de serviciu și nici de cum un exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu. Acțiunile sau inacțiunile incriminate la comiterea infracțiunii decurg din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului și acestea sunt în limitele competenței sale de serviciu, în caz contrar se aplică răspunderea penală conform art. 328 Cod penal.

Formula prezentă „*cu folosirea situației de serviciu*”, utilizată la art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, oferă loc de interpretare a subiectului de drept ce poate fi atras la răspundere penală, care duce la o practică judiciară neuniformă. Motivul pentru care practicienii aplică eronat prevederile art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, este că sintagma „*cu folosirea situației de serviciu*”, este utilizată în calitate de agravantă în codul penal, atunci când subiectul de drept necesită a avea o calitate specială și crează impresia că subiect al infracțiunii este doar o persoană cu funcție de răspundere. Dacă analizăm conținutul agravantelor din Codul penal unde este utilizată sintagma „*cu folosirea situației de serviciu*”, constatăm că acestea nu sunt folosite nici la o componentă din capitolul infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, deoarece însăși subiectul la majoritatea infracțiunilor de la capitolul respectiv este unul cu statut special (art. 324, 327, 328, 329, 332 ...).

Reiterăm că, susținem poziția doctrinarului V. Stati care relatează că sintagma „*cu folosirea situației de serviciu*”, trebuie substituită cu expresia „*de o persoană cu funcție de răspundere sau de o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală*”, deoarece actuala formulare nu oferă claritate subiectului de drept și crează impresia că subiect al infracțiunii poate fi doar o persoană cu funcție de răspundere, ceia ce este greșit.

Dacă analizăm categoriile de subiecți publici care pot comite infracțiunea de violare de domiciliu cu folosirea situației de serviciu, constatăm că legiuitorul a reglementat acel comportament care trebuie incriminat și care urmează a fi încadrat la comiterea infracțiunii.

Comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, de către o persoană care în mod vădit își depășește limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice sau juridice – necesită calificare în baza art. 179 (cu excepția lit. a) alin. (3)) și art. 328 Cod penal.²⁰

Referințe

- Brînza S., Stati V., *Tratat de drept penal, Partea specială*, Vol. I, Editura Tipografia Centrală, Chișinău 2015
- Boițov A.I. *Infracțiune împotriva aproapelui*, Sankt-Peterburg, 2002
- Coriaghina O.V., Gudunov O.I., *Utilizarea de către o persoană a funcției sale oficiale ca semn calificativ al furtului*, în *Tehnici și probleme juridice de diferențiere a responsabilității în legislația și procesul penal*, 1999

---

²⁰ V. Stati, *op. cit.*, p. 26.

- Nurcaeva T.N., *Drepturile și libertățile personale (civile) ale omului și protecția acestora prin mijloace legale întrebări de teorie și practică*, 2003
- Voljenkii B.V., *Infracțiuni oficiale, comentariu la legislație și jurisprudență*, 2005
- Stati V., *Unele considerațiuni asupra practicii aplicării răspunderii penale pentru infracțiunea violării de domiciliu (art. 179 Cod penal)*, în *Revista Națională de drept*, nr. 4/2010, pp. 38-47